

01 ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Όλα στα χέρια των Σόιμπλε και... Τραμπ

Οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης του συμβιβασμού Βερολίνου - ΔΝΤ, η ρελάνς της ΕΚΤ και η απρόσμενη αμερικανική σκιά στο παζάρι των Βρυξελλών

■ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΙΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μετά το ηχηρό αυτο-χειροκρότημα των 153 βουλευτών ΣΥΡΙΖΑ και ΑΝΕΛ, αμέσως μετά την υπερψήφιση του πολυνομοσχεδίου με τα προαπαιτούμενα της δεύτερης αξιολόγησης, το βράδυ της Πέμπτης, ακολούθησε και ο δημόσιος έπαινος της Κομισιόν.

Η εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καλωσόρισε το ψηφισθέν πολυνομοσχέδιο των μέτρων λιτότητας ύψους άνω των 5 δισ. μέχρι το 2021 και υποσχέθηκε ότι «το πακέτο πολιτικής θα συμπληρωθεί τώρα με τις περαιτέρω συζητήσεις για μια αξιόπιστη στρατηγική που θα διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους», αναφερόμενη στο Ευρογκρουπ της Δευτέρας. Όμως, ήταν προσεκτική ως προς το τι περιμένει απ' αυτή τη συνεδρίαση: είπε ότι η Κομισιόν προσδοκά «την ευρύτερη δυνατή συμφωνία». Ευρύτερη, όχι «ολική».

Προειδοποίηση από Ουάσιγκτον

Η επιφυλακτικότητα είναι λογική, γιατί παρά τα μηνύματα που εκπέμπονται από Βερολίνο, Βρυξέλλες και Ουάσιγκτον για τη διάθεση συμβιβασμού που επιδεικνύει το ΔΝΤ στο θέμα του χρέους, στην Ουάσιγκτον έχει δημιουργηθεί μια σκιά από την υπόδειξη που έκανε ο ρεπουμπλικανός επικεφαλής της Επιτροπής Νομισματικών Υποθέσεων του αμερικανικού Κογκρέσου, Άντι Μπαρ, να μη συμμετάσχει το Ταμείο στο τρίτο ελληνικό πρόγραμμα.

Ο Μπαρ ήταν ιδιαίτερα επιθετικός, τονίζοντας ότι ακόμη κι αν το ΔΝΤ δανείσει την Ελλάδα με ένα συμβολικό ποσό «αυτό ενέχει τον κίνδυνο το ΔΝΤ να μετατραπεί σε έναν συμβολικό οργανισμό», ότι χρησιμοποιούν το ΔΝΤ για να προστατεύσουν τους Ευρωπαίους πολιτικούς ενόψει εκλογών και προειδοποίησε ότι σε περίπτωση που η ηγεσία του ΔΝΤ αποφασίσει συμμετοχή θα υποστεί εξονυχιστικό κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Αν και δεν είναι δεδομένο ότι ο Μπαρ εκφράζει τη θέση του Λευκού Οίκου, σημειώνεται ότι προ δύο εβδομάδων ο Ντ. Τραμπ είχε υποσχεθεί ότι «σύντομα θα έχει κάτι για το ΔΝΤ» και την εμπλοκή του στην Ελλάδα.

Παράταση σασπένς τον Ιούνιο

Με δεδομένο ότι η κυβέρνηση προσέρχεται στο Ευρογκρουπ της Δευτέρας όχι μόνο με τα ψηφισμένα μέτρα, αλλά και με την ιδιότυπη «συμμαχία» της με το ΔΝΤ στο θέμα του χρέους, το ενδεχόμενο παράτασης της κωλυσιεργίας από την πλευρά των Ευρωπαίων δανειστών είναι ανοικτό. Έστω και με τη μορφή της χρονοκαθυστερήσης στην τελική απόφαση εκταμίευσης της δόσης.

Αν το Βερολίνο, όπως και η ΕΚΤ, επιμένουν

Αν το Βερολίνο, όπως και η ΕΚΤ, επιμένουν στην ερμηνεία ότι «ολοκλήρωση» της συμφωνίας σημαίνει και ειλημμένη απόφαση από το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ για συμμετοχή στο τρίτο Μνημόνιο, αυτό σημαίνει μετάθεση της «ολικής συμφωνίας» για το Eurogroup της 15/6 ή σε έκτακτη συνεδρίαση

στην ερμηνεία ότι «ολοκλήρωση» της συμφωνίας σημαίνει και ειλημμένη απόφαση από το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ για συμμετοχή στο τρίτο Μνημόνιο, αυτό σημαίνει μετάθεση της «ολικής συμφωνίας» για το Eurogroup της 15/6 ή σε έκτακτη συνεδρίαση. Η κυβέρνηση δηλώνει προετοιμασμένη γι' αυτό το ενδεχόμενο. Εκείνο που δεν είναι καθαρό, είναι τι θα συμβεί αν στη συνεδρίαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου του ΔΝΤ υπάρξει κάποιος είδους έκπληξη με ένα αμερικανικό βέτο.

Και η ΕΚΤ βάζει τους όρους της

Προς το παρόν η ηγεσία του ΔΝΤ έχει να διευθετήσει τις διαφορές που τη χωρίζουν από το Βερολίνο στο θέμα της συγκεκριμενοποίησης των μεσοπρόθεσμων μέτρων για το χρέος. Οι ευκαιρίες διαμόρφωσης ενός συμβιβασμού θα δοθούν και πριν τη συνεδρίαση του Eurogroup τη Δευτέρα, στις συναντήσεις του EuroWorkingGroup και του Washington Group. Οι όροι του ΔΝΤ είναι λίγο πολύ γνωστοί, αλλά δεν είναι οι μόνοι.

Ο Μπενουά Κερέ, μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, σε συνέντευξη του στο Reuters έδωσε προ ημερών μια πιο καθαρή περιγραφή της σειράς πράξεων που απαιτούνται από τη σκοπιά της ΕΚΤ, για να πάρει απόφαση έναρξης των ελληνικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης. Σε απόλυτο συγχρονισμό με το ΔΝΤ, ο Κερέ λέει ότι η ΕΚΤ θέλει να έχουν γίνει όλα τα βήματα από την ευρωπαϊκή πλευρά και το ΔΝΤ, δηλαδή, να

έχουν πάρει τις αποφάσεις τους και ο ESM και το Ταμείο. Κι ακόμη θέλει «μια ξεκάθαρη περιγραφή των μέτρων για το χρέος και πόσο θα συμβάλουν στη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. Χρειαζόμαστε έναν επαρκή βαθμό συγκεκριμενοποίησης». Και, αποσαφηνίζοντας ότι η Δευτέρα είναι «μέρα πολιτικών αποφάσεων», διευκρινίζει με αποκαλυπτικό τρόπο γιατί η ΕΚΤ θέλει απόφαση του ΔΝΤ: «Δεν χρειαζόμαστε επισήμως το ΔΝΤ, όμως θα μας ανακούφιζε ξεκάθαρα αν το ΔΝΤ συμμετείχε σε όρους της αξιοπιστίας των μέτρων για το χρέος». Είναι μια αρκετά επιδέξια αντιστροφή του παιχνιδιού που κάνει ο Β. Σόιμπλε με το θέμα του ΔΝΤ. Κατά κάποιο τρόπο όλα πια εξαρτώνται από τον δικό του τελικό λόγο.

Η αλήθεια είναι, πάντως, ότι ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών έχει πλέον περιθώριο να επιδείξει μια αδάπανη «γενναιοδωρία» στον χειρισμό του χρέους χωρίς πολιτικό άγχος για τον εντός Γερμανίας αντίκτυπο. Μαζί με τη Μέρκελ μοιράζεται τις δυο πρώτες θέσεις δημοφιλίας, η νίκη του χριστιανοδημοκρατών προεξοφλείται πια, μετά και τον εκλογικό θρίαμβο στη Β. Ρηνανία-Βεσφαλία, ο Σουλτς και το SPD υποχωρούν δραματικά, βγαίνοντας ακόμη και από τα σενάρια της μετεκλογικής συνεργασίας, άρα μια «λύση» στο ελληνικό ζήτημα δεν θεωρείται πλέον απειλή, ίσως δε να πιστωθεί και ως επιτυχία του Σόιμπλε, που «πειθάρχησε» στον κανόνα της λιτότητας και των «μεταρρυθμίσεων» ακόμη και μια «αριστερή κυβέρνηση». Άλλωστε, η γερμανική

ηγεσία έχει καταστήσει σαφές ότι ευνοεί το σενάριο μιας γρήγορης πειραματικής εξόδου της Ελλάδας στις αγορές ακόμη και εντός καλοκαιριού. Αυτό θα μπορούσε να προβληθεί ως το τελευταίο success story του μνημονιακού πειράματος στην Ε.Ε.

Τρεις εκκρεμότητες για συμφωνία

Αλλά, για να συμβεί αυτό πρέπει να συμφωνηθούν ανάμεσα σε όλους τους παίκτες τρία πράγματα:

Η διάρκεια της δέσμευσης στα εξωφρενικά πρωτογενή πλεονάσματα 3,5%. Η κυβερνητική πλειοψηφία υπερψήφισε την Πέμπτη, στο πλαίσιο του πολυνομοσχεδίου, το Μεσοπρόθεσμο 2017-2021 που προβλέπει αντίστοιχο πλεόνασμα, αλλά ο συμβιβασμός Βερολίνου - ΔΝΤ ενδέχεται να απαιτήσει επέκταση της δέσμευσης αυτής μέχρι το 2023. Θα απαιτηθεί από τώρα νομοθέτηση αυτής της δέσμευσης; Υποθέτοντας ότι το ΔΝΤ καλύπτεται από την περιγραφή των μεσοπρόθεσμων μέτρων για το χρέος που έχει ετοιμάσει ο ESM, το ερώτημα είναι πώς το Eurogroup θα δεσμεύεται για την εφαρμογή τους από το 2018. Το ΔΝΤ θέλει να υπάρχει ρητή δέσμευση σ' αυτή την απόφαση, προκειμένου να μην την «πατήσει» όπως το 2018. Το Βερολίνο επιμένει στην επανάληψη της διατύπωσης του Μαΐου 2016, ότι δηλαδή τα μέτρα θα εφαρμοστούν «εφόσον αυτό χρειαστεί». Αν υποθέσουμε ότι τα δύο παραπάνω στοιχεία αποσαφηνίζονται τη Δευτέρα, ή το αργότερο στις 15 Ιουνίου, σειρά παίρνουν οι όροι του ΔΝΤ, όπως τους περιγράφει ο Κερέ. Το ΔΝΤ πρέπει να προσκομίσει τα «δικαιολογητικά» του, δηλαδή απόφαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου του, προκειμένου η ΕΚΤ να πάρει τη δική της απόφαση για την ποσοτική χαλάρωση όχι νωρίτερα από τον Ιούλιο.

Ο απρόβλεπτος παράγων Τραμπ

Η όλη συγκυρία συνηγορεί υπέρ του συμβιβασμού. Μετά τη νίκη Μακρόν και τις εκλογικές επιτυχίες των Χριστιανοδημοκρατών στη Γερμανία, η ευρωπαϊκή ελίτ βρίσκεται σε ένα κλίμα ευφορίας και πολιτικής επιβεβαίωσης που θέλει να εδραιώσει και επεκτείνει -«η σιωπηλή πλειοψηφία ξαναβρίσκει τη φωνή της», είπε ο Ντράγκι σχολιάζοντας τη νίκη Μακρόν και διαβεβαιώνοντας ότι η Ευρωζώνη έχει αφήσει πίσω της την κρίση. Αλλά, στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού υπάρχει ο απρόβλεπτος παράγων «κυβέρνηση Τραμπ», που περιδινείται σ' ένα παράδοξο μίγμα πολιτικών κλυδωνισμών. Το αν αυτοί θα συμπεριλάβουν και το ΔΝΤ, καθιστώντας την προειδοποίηση του αμερικανικού Κογκρέσου πραγματική επιλογή, θα το δούμε τις προσεχείς εβδομάδες.